

Evidencijski broj / Article ID: 21122550
 Vrsta novine / Frequency: Dnevna
 Zemlja porijekla / Country of origin: Hrvatska
 Rubrika / Section:

U 'Viktoriji od neprijatelja' Ivana Gulina je u ulozi koze, spustivši se na razinu 'četveronožnog naturščika', redovito poklapala 'dvonoge igrače' PRIVATNI ALBUM

FESTIVALSKI BESTIARUM

Životinje su od početaka Igara korištene u predstavama

➔ Već 1952. godine pojavljuje se prava koza u **Fotezovoj** mješanci 'Tirene' i 'Novele od Stanca', a fotke dokazuju da ni **Gavella** nije odolio angažmanu tovarčića u svojoj verziji **Držićeve** 'Tirene' 1958./59. godine

Neću ovom prigodom o čiopama jer je njihovo glasno nadjačavanje sa sudionicima Igara već davno opjevano u brojnim tekstovima i festivalskim legendama, među kojima je i ona da se slavni dirigent Herbert von Karajan 1968. raspitivao kod lokalnih ribara o vremenskim prilikama na dan koncerta Berlinske filharmonije da bi spoznao kako će se ponašati čiope.

VEDRAN BENIĆ

Povjerovao je toj priči i kritičar rimske La Repubbliche **Rodolfo di Giammarco** 1983. u razgovoru za Slobodnu Dalmaciju. Neću ni o onoj zlosretnoj kokoši usmrćenoj u pripremi **Büchnerove** drame "Dantonova smrt" **Olivera Frljića** 2012. godine prije zabrane veterinarske inspekcije, pa su do kraja Igara u predstavi giljotinirane kokoši od

spužve. I inače se ta predstava nije preporučivala mladima od 16 godina, ali ni klastrobojičnim osobama, jer su publici u gledalištu virile samo glave kroz podij, a glumci skakutali oko njih. Ipak, bio je to snažan kazališni čin, o čemu svjedoči i nagrada "Orlando".

Prava koza

Životinje su od samih početaka Igara korištene u predstavama, naravno ne na tako drastičan način kao u "Dantonovoj smrti". Već 1952. godine pojavljuje se prava koza u **Fotezovoj** mješanci "Tirene" i "Novele od Stanca". Fotke pokazuju da ni **Gavella** nije odolio angažmanu tovarčića u svojoj verziji **Držićeve** "Tirene" 1958./59. godine.

Za razliku od "ljudskih resursa", u Igrama se naravno ne vodi statistika o sudjelovanju životinja u izvedbama, pa sam se za ovu temu morao osloniti na fotogra-

Mačka u prolazu tijekom predstave "Nemoćnik u pameti"

fije, filmske zapise i osobna sjećanja. Kako sam sudjelovao u programu "glumeći" **Novinara**, dobro se sjećam muka pokojnoga prijatelja **Ivice Barišića** s kozom na probama za otvaranje Igara 2012. godine. Nije se znalo tko koga poteže, dok se nisu sprijateljili! U **Dolenčićevu** "Dundu Maroju" 1995./97. ozbiljnu je ulogu imao pas **Marka Breškovića**, koji je s **Hamom Hajdarhodžićem**, još jednim članom "Dubrovačkih trubadura", glumio rimskoga krcmara. Pas je na Markovu zapovijed trčao za glum-

'Problem' predstava na otvorenom je što gradske životinje znaju povremeno uletjeti na scenu, a kad mačka prođe scenom, to ima posebno značenje

U srazu 'četveronožnih naturščika' i glumaca gube ovi drugi, jer kad se na sceni pojavi pas, mačka, konj, tovar, golub, publika svu pozornost poklanja toj pojavi, koja zasjenjuje glumca, autora i dramu - govorio je Pero Kvrđić

cima, te lajao na sve strane u završnoj masovki predstave dajući puni doprinos urnebesnim zbivanjima.

U jednom drugom "Dundu", onom iz 1974. godine, u režiji **Joška Juvančića**, **Fabijan Šovagović** izgovarao je monolog **Dugoga Nosa** jašući na magarcu. Ta je verzija "Dunda" imala mlak odjek kod publike, proglašena je "skandinavskim Dundom" jer je redatelj pokušao razlistati socijalne naboje djela. Iduće godine, morao se vratiti komediji!

Kako je predstavu s **Držićeve** prebacio na **Bunićevu** poljanu, simbolično je izvedba započinjala kolonom glumca koju je predvodio magarac natovaren teatarskim rekvizitima. Međutim, u novoj ulozi, kad bi stao, magarac bi se vrpeljio i odvlačio pozornost gledatelja, pa se **Jupa** snašao tako da uz monolog **Dugoga Nosa**, tovarčića drugi glumci zakrile svojim tijelima. I tu dolazimo do još jednog "problema" predstava na otvorenom: gradskim psima i mačkama koje znaju povremeno uletjeti na scenu.

Oduzimanje pozornosti

Pero Kvrđić, sudionik od prvih Igara 1950., razotkrio je u "Vijencu" 2000. godine glumačko praznovjerje: "Ako mačka prođe scenom i izazove smijeh publike - predstava će propasti jer je loša. To nam se dogodilo na **Skalama od Jezuita** u "Ljubovnicima".

No, mačke su šetale i scenom **Menzelova** "Nemoćnika u pameti" (1999./2001.), pa ipak ta predstava nije propala. Bit predrasude razotkriva sam **Kvrđić**. U srazu "četveronožnih naturščika" i glumaca "dvonožnih - igrača" gube ovi drugi: "Kad se na sceni pojavi pas, mačka, konj, tovar, golub, publika svu pozornost poklanja toj pojavi, koja zasjenjuje glumca, autora i njegovu dramu." Tako je **Čehov** neku parišku predstavu ljutito opisao tek jednom rečenicom: "Pas je šetao scenom - u sobi." A **Goethe** je napustio mjesto ravnatelja **Weimarskog** kazališta zbog male pudlice u predstavi.

Ali, dogodilo se na Igrama i ovo! U predstavi "Viktorija od neprijatelja" sastavljenom od fragmenata **Držićevih** djela po izboru **Hrvoja Ivankovića** 2017./18. godine, redateljica **Ivica Boban** ulogu **Koze** dala je glumici **Ivani Gulini**. I gle čuda! I ona je, spustivši se na razinu "četveronožnog naturščika" upečatljivom kozjom mimikom redovito poklapala sve druge "dvonoge igrače" u svojim scenama... ●